

Başvuru Numarası :2023/1007
Toplantı Tarihi/Sayısı :14.9.2023/36
Karar Numarası :2023/761
Başvuran :S.A.Y.
Başvuran Vekili :-
Adres :-
Muhatap Kurum/Kişi :-
Muhatap Adres :-

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Bilincinin kapalı olmasına karşın ilgili Noterin vekaletname işlemine onay verdiği, vekaleti alan avukatın savunma görevini yerine getirmediği iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 2017 yılında geçirmiş olduğu bir kaza sebebiyle Kırıkkale Yüksek İhtisas Üniversitesi Palyatif Bakım Ünitesinin yoğun bakım biriminde tedavi gördüğünü; tedavisi bittikten sonra hazırlanan 26/7/2017 tarihli raporda vücudunda dördüncü derece kırık olduğu, hayati tehlikesinin bulunmadığı ve kati raporun bir yıl sonra düzenlenebileceği bilgisinin yer aldığı; tabucu olduktan kısa bir süre sonra avukat olan bir tanıdığı tarafından tekerlekli sandalye ile Notere avukata vekalet vermek için götürüldüğünü; bilinci açık olmadığı halde Kırıkkale 1. Noterliğince vekaletname düzenlendiğini; Cumhuriyet Başsavcılığına başvurarak vekaletnameyi düzenleyen noterden şikayetçi olduğunu; aradan üç yıl geçmesine rağmen şikayetinin sonuçlanmadığını; avukatının mahkemede kendisini yeterince savunmadığı için dört yıl on iki ay hapis ceza ile cezalandırıldığını; aleyhine çıkan kararı süresi içinde temyiz etmediğini; şikayeti üzerine avukatı hakkında kovuşturma izni verildiğini fakat ilk derece mahkemesi tarafından yapılan yargılamada avukat hakkında ilk celsede beraat kararı verildiğini iddia ederek mağduriyeti hakkında gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında

mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz...”

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “*Amaç ve kapsam*” başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

6. 6701 sayılı Kanun'un “*Kurumun görevleri*” başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ...i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

7. 6701 sayılı Kanun'un “*Başvurular*” başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)”

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*” başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in “*Ön incelemenin yapılması*” başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;

a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik'in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, vekalet verme sırasında başvuranın bilinci kapalı olduğu halde noterin vekaletname düzenlediği, vekaleti alan avukatın kendisini mahkemede savunmadığı, yasal yollara süresi içinde başvurmayarak mağduriyetine neden olduğu iddiasına ilişkindir.

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, başvuranın noter hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına şikayette bulunduğu, şikayetin halen soruşturma aşamasında olduğu; avukatı hakkındaki şikayeti üzerine kovuşturma izni verildiği, yapılan yargılama sonucunda beraat kararı verildiği anlaşılmakta olup başvuru dilekçesindeki iddiaların istinaf ve temyiz aşamasında üst derece mahkemeleri önünde ileri sürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

17. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, başvuranın her iki olaya ait iddialarını bir üst mahkemede dile getirebileceği, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKI
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye